

Jsme svědky probíhajícího dělení světa na nové bloky, Česko nechápe svoji pozici, ani možnosti

svobodny-svet.cz/jsme-svedky-probihajiciho-deleni-sveta-na-nove-bloky-cesko-nechape-svoji-pozici-ani-moznosti

10. března 2023

SU/JAROMÍR NOVOTNÝ

„Porážka Ruska je jen zbožně přání“, tak zhodnotil v předchozím díle bývalý diplomat Jaroslav Novotný prohlášení některých západních politiků a expertů, kteří opakovaně od loňského jara ohlašují, že Rusko se přepočítalo, nemůže válku protahovat, a Ukrajina má nakročeno k vítězství. Náš host však upozorňuje, že Rusko vytvořilo neporazitelný tandem s Čínou. Ukrajina prý Peking sice nezajímá, ale tamní konflikt vnímá jako americkou strategii likvidace konkurenceschopnosti Evropy, a Čína by ve zchudlé Evropě ztratila významné odbytiště svého zboží. V takové perspektivě je chování řady evropských politiků ovšem ještě nepochopitelnější. A Jaromír Novotný dodává: „Tady na východě, postkomunistické země, s výjimkou Maďarska, se prostě zbláznily, prostě chceme být američtější než Američani.“

Martina: Jak se celkově změnila bezpečnostní situace v Evropě od začátku války na Ukrajině?

Jaromír Novotný: Tím, že začala válka v Evropě. Tak před tím byla v bývalé Jugoslávii, a pak byla v Kosovu – to byly malinké konflikty. Teď to je obrovský konflikt, a navíc je v něm zapojena jaderná velmoc, která má také svou hrdost. Ukrajinci jsou zřejmě ve stavu nacionalistické horečky, nebo nějak tak bych to nazval, ale moc se nevrací domů z Německa nebo od nás. Tak nevím. A Rusové zcela plánovitě ničí ukrajinskou infrastrukturu. Neničí infrastrukturu tam, kde to obsadili, ale tu infrastrukturu, aby Ukrajina nebyla schopna žít bez závislosti na někom. Teď je neobsazená Ukrajina plně závislá na západní Evropě a na Spojených státech.

Martina: Myslíte, že to skončí rozdělením Ukrajiny?

Jaromír Novotný: Pořád mám před očima mapu, kterou v dopise asi někdy v roce 2008 rozeslal místopředseda Dumy Žirinovskij parlamentům Polska, Rumunska, Maďarska, kde bylo, jak si rozdělí Ukrajinu.

Martina: Na tom bylo velmi zvláštní, že žádná ze zemí to nezveřejnila.

Jaromír Novotný: Naše noviny to zveřejnily.

Martina: Ano, naše noviny. Ale myslím z těch inkriminovaných, kterých se to mohlo týkat.

Jaromír Novotný: Podle mě se to všem líbilo.

Martina: Netvrdím, že jsem to tím nechtěla naznačit, protože je zvláštní, že žádná z těchto inkriminovaných zemí s tím nešla do novin.

Jaromír Novotný: Ani to nezamítla.

Martina: Ano. Řekněte, co tam bylo? Protože to jsme neřekli.

Jaromír Novotný: Bylo tam, že západ Ukrajiny si vezme Polsko. Maďarsku nabídl Podkarpatskou Rus, a Rumunsku nabídl Bukovinu. A zbytek, že si vezmou Rusové kolem Černého moře a Donbas, a Ukrajina zůstane malým vnitrozemským státem s hlavním městem Kyjevem. To bylo na této mapě. Oficiálně.

Martina: Ano. Vy jste o této mapě začal mluvit, když jsem se vás zeptala, jestli si myslíte, že tento konflikt může skončit rozdělením Ukrajiny. To je odpověď?

Jaromír Novotný: To je odpověď.

Jsme svědky dělení světa na nové politicko-ekonomické a vojenské bloky

Martina: Teď jsme společně hodnotili bezpečnostní situaci v Evropě. Hodnotili jsme proměny bezpečnosti a bezpečnostní rovnováhy ve světě. Jsme svědky vzniku nového bezpečnostního uspořádání světa?

Jaromír Novotný: Jsme svědky probíhajícího dělení světa na nové bloky. A to jsme ještě nemluvili o Turecku. Ale Turecko teď dostalo obrovskou ránu zemětřesením, tak uvidíme, jak se Turecko začne projevat, protože myslím, že bude muset trochu ustoupit ze svých cílů.

Martina: Řekl jste „vznik nových bezpečnostních bloků.“ Nazrála doba na nějakou novou smlouvu o zajištění bezpečnosti v Evropě?

Jaromír Novotný: Nové Helsinky?

Martina: Jaké smlouvy by teď mohly, možná i měly, vzniknout?

Jaromír Novotný: Teď se musí počkat, až skončí válka.

A podívejte, Rusko už tím, že zaútočilo na Ukrajinu, vyprovokovalo Švédsko a Finsko k tomu, aby se přihlásily do NATO. A těm to blokuje Turecko. Nevím, jestli jim to bude blokovat i teď, po zemětřesení, protože to je ekonomická rána jako hrom. A už tím, že Švédsko a Finsko požádaly o vstup do NATO, se mění bezpečností

situace v Evropě, protože Rusko získává už dalších 1500 km dlouhou hranici s NATO. A NATO získává území, které bude muset bránit. A je otázka, jestli je schopno bránit to současně.

Martina: A myslíte, že by měl přijít nějaký nový Reykjavík? Takže by byla potřeba znovu přiznat bilaterální smlouvou bipolární rozdělení světa mezi USA a Ruskem? Nebo myslíte, že už jsme dál a měla by...

Jaromír Novotný: To je ještě moc brzo.

Martina: Takže myslíte, že se potvrzují slova šéfové Jamese Bonda, která v jedné bondovce říká: „Zlatá studená válka. Všechno bylo tak jasné.“ Protože teď je to tak roztržštěné.

Jaromír Novotný: Ve studené válce byla pravidla. Tady nejsou pravidla.

Martina: Navíc jsou tady země BRICSu.

Jaromír Novotný: A do BRICSu se hlásí i Írán.

Martina: Čeho všeho, myslíte, že se můžeme dočkat? Jaké jsou vaše vize? Temné? Optimistické?

Jaromír Novotný: Dočkáme se tvorby nových vojenskopolitických, vojenskoekonomických bloků. Podívejte, už vznikl blok Austrálie, Nový Zéland, Velká Británie, Spojené státy, říká se tomu AUKUS. Mezi tím Indie nelenila, a vytvořila blok Indie, Japonsko, Spojené státy. Takže tam ještě zbývá, aby se zapojila Jižní Korea, buď k Indii, nebo k Britům. Ale tento AUKUS je v podstatě anglosaský blok, kam asi mezi sebe nikoho jiného nepustí. Ale Jižní Korea by mohla jít k Indii: Indie, Japonsko, Jižní Korea.

Pokud by došlo k tomu, že USA obrátí pozornost k problémům s Čínou, a odvrátí se od Evropy, tak Ukrajina skončí

Martina: Myslíte, že čím déle válka na Ukrajině trvá, tím více se začnou velké mocnosti, Západ, Spojené státy, tomuto konfliktu vzdalovat? Že je přestane zajímat? Jakože by to najednou vypadalo, že máme něco rozehráno na našem evropském hřišti, a ať už si to tady vyřešíme sami, protože to už nikoho moc nezajímá?

Jaromír Novotný: Zajímavé je, když Spojené státy převádějí pozornost na Čínu, a Evropu tady nechají být. Tím pádem Ukrajina bude dána na pospas, protože evropské země bez americké pomoci Ukrajinu neudrží. A když se Američané soustředí na Čínu, tak možná Ukrajina skončí.

Martina: Pokud neskončí konflikt na Ukrajině dostatečně rychle, myslíte, že se to bude týkat i nás? Myslím tím mobilizací, naši vojáci, a tak?

Jaromír Novotný: S naší mobilizací to vidím černě, protože nikdo z mladých mužů neumí vzít zbraň do ruky, vzhledem k tomu, že byla zrušena povinná vojenská služba, takže oni neumí ani zacházet se zbraní. Máme třicet tisíc vojáků v profesionální službě, to je tak všechno, a tak pět, nebo šest tisíc lidí v zálohách. A ostatní neumí vzít zbraň do ruky a nevědí, co je to respekt k někomu, k něčemu, k řádu, a tak dál. To by byla akorát potrava pro děla.

Martina: Toho se nebojíte? Nebojíte se toho, že bychom se mohli k tomuto konfliktu přichomýtnout jako příslovečný kanónenfutr?

Jaromír Novotný: Já takový pesimista nejsem. Myslím, že se to zastaví na Ukrajině.

Martina: Jenomže zatímco si bývalý šéf amerických pozemních sil v Evropě Ben Hodges myslí, že Ukrajina dotáhne svou ofenzívu do konce, a dostane se i na Krym, tak současný náčelník generálního štábu armády Spojených států Mark Milley je mnohem skeptičtější, a podle něj by bylo na místě zahájit jednání o příměří a míru, protože pro ukrajinskou armádu bude podle něj podstatně těžší dobýt zbývající Ruskem okupovaná území, než tomu bylo třeba v září.

Jaromír Novotný: Zatím ukrajinská armáda ustupuje, a ne, že něco dobývá. Teď se podívejte, jak se to mele v Moldávii.

V Podněstří, tam jsou ruská vojska, a někteří stratégové říkají, že z Podněstří by Rusko mohlo zaútočit na Oděsu. A to by byl nárok k oné mapě Žirinovského. Pokud by z Podněstří zaútočili na Oděsu, tak bychom měli mapu Žirinovského.

Martina: Co myslíte, že bychom teď měli udělat?

Jaromír Novotný: Mimochodem, v Podněstří jsou největší zásoby munice.

Martina: Co dělat? Co bychom teď měli udělat? Co by měl udělat svět? Co bychom měli udělat my?

Jaromír Novotný: Svět by měl poněkud utlumit válečnickou horečku a představy o tom, jak lze porazit Rusko snadno a rychle. To by měl svět utlumit, a měli by se podívat realitě do očí.

Tím, že se vláda snaží umlčet každého, kdo nešíří vládní doktrínu, se vrátíme do padesátých let

---

Martina: Jakou roli v eskalaci tohoto konfliktu, v rozdmýchávání zášti, nenávisti, sehrála média?

Jaromír Novotný: Strašnou. Média prostě nejsou objektivní. Jsou na straně Ukrajiny za každou cenu, přestože tam je spousta věcí, které by se daly klidně vytknout. Jen si vezměte, když si tady někdo dovolil napsat, že je tam korupce v dodávkách potravin ukrajinské armádě. Tak to prý byla dezinformace, a bylo to skoro na trestní řízení. A za 14 dní byl náměstek ministra obrany zavřen za to, že nakupoval pro ukrajinskou armádu desetkrát předražená vejčička, a další potraviny, a že se na tom pakoval.

Martina: Proč tohle úplně normálně nepřiznáme třeba jako selhání lidského faktoru, protože s tím je vždycky těžká práce?

Jaromír Novotný: To už tady v novinách bylo. Ale před tím to byl hrozný fejk, a strašná dezinformace.

Martina: Jak se v této souvislosti díváte na snahy naší vlády umlčet každého, kdo nešíří vládní doktrínu?

Jaromír Novotný: Mně se to jeví tak, že se vracíme možná až před normalizaci, a až do padesátých let.

Martina: Máte vysvětlení proč?

Jaromír Novotný: Měli jsme se příliš dobře. Třicet let v pohodě. Lidé, kteří teď vládnou, si už nepamatují, co to byla 50. léta, co to byla normalizace, a propadli tomu, že mohou všechno. Že když mají všechny posty ve státě, mají Senát, parlament, vládu a prezidenta, tak nám ukáží, zač je toho loket.

Protože má vládní garnitura všude většinu, a má obsazeny důležité posty, tak má pocit, že vše prosadí silou, a je nedotknutelná

Martina: Když se podíváme do historie, na to, jak třeba americká média informovala o válce ve Vietnamu, a jak z toho byli američtí politici až zoufalí, a skřípali zuby nad protiválečnou vlnou... Vzpomeňme si, jak Margaret Thatcherová byla nešťastná z toho, že některá britská média odmítla šířit vládní informace, a informovala po svém. A některá britská média tehdy záměrně nepoužívala při popisu bojů slůvka „My a Oni“, ale jen „Britové“ a „Argentinci“, protože si chtěli udržet svou nezávislost a odstup, a trvali na tom, že navzdory tlaku Margaret Thatcherové budou informovat nestranně. Řekněte mi, kdy to přestalo? Kdy se stalo, že tolik médií najednou tak ochotně přebírá vládní doktrínu, místy dokonce nepokrytou propagandu, a rozzlobeně útočí na každého, kdo by chtěl jenom informovat ve smyslu – stalo se to a to, tam a tam?

Jaromír Novotný: Stalo se to v okamžiku, kdy vládnoucí garnitura převzala všechny rozhodující posty ve státě.

Martina: Zkuste být konkrétnější.

Jaromír Novotný: Vládní koalice, kterou bych trošku, a snad s nadsázkou, nazval Národní frontou, jaká byla za komunismu. Má všechny posty, má předsedu vlády, ovládá Senát, ovládá parlament a Ústavní soud. Protože to, co se stalo z předsedy Ústavního soudu, je nevídané. Z nezávislého soudce, jakým měl být, se stal politik, který se otevřeně vměšuje do politiky tím, že přijali nový volební zákon, který jim umožnil toto vítězství. Takže mají vládnoucí pocit, pocit, že jsou nedotknutelní, že všechno můžou, že si všechno prosadí silou. Viz například to, že nebudou důchodcům zvyšovat důchody podle zákona, podle nějž to mělo být 1 700 korun, a oni si usmysleli, že tento zákon změní, a bude to 700 korun. Takže před volbami slibovali mnoho věcí, které teď negují. A protože rok a půl nebudou žádné volby, tak budeme vládnout, a po nás potopa. Nebývale zadlužují tento stát. Prostě mají pocit, že jsou nedotknutelní, protože mají všude většinu.

Martina: To je vláda, řekněme, ta samozřejmě nastavuje atmosféru ve společnosti. Ale přesto: Máte vysvětlení pro to, že k lidem, kteří hovoří o tom, že je potřeba usilovat o mír, o diplomacii, dohodu, je přidáváno rovnítko s tím, že to jsou Russáci, dezinformátoři, dezoláti a podobně? Co se to stalo?

Jaromír Novotný: Padesátá léta?

Školství přivedlo lidi do stavu, že nejsou schopni myslet a dělat si vlastní názory, a tak opakují, co jim říkají politici a média. Jsme ve stejném stavu, jako když lidé psali rezoluce žádající popravu Milady Horákové.

Martina: Ale toto už lidé říkají běžně. Nemůžeme to všechno svádět jenom na vládu, média, a podobně. Takto to vnímá spousta maminek od rodin, maminek dětí, dokonce chlapců v odvodovém věku, a podobně. Ti říkají: Ne, žádný mír. Rusko musí prohrát.

Jaromír Novotný: Naše školství upadá, a lidé už zapomínají uvažovat nezávisle, a dělat si vlastní názor. Jsou jako stádo. Prostě následují šéfy, a „když se říká tohle, tak je to pravda, ta to budeme říkat“.

Martina: Umíte si představit i tu úvahu, a variantu, že pro někoho je v tuto chvíli snaha usilovat o mír a o dohodu ustupováním zlu? Že je to kapitulace? To je velmi častý argument.

Jaromír Novotný: Nikdy nejsou jenom svatí a ďáblové. Takže lidé musí uvažovat a poměřovat obě strany. Ale teď je to tak, že média způsobila, a velká většina společnosti to přijala jako za pravdu, za slovo Boží, a všichni říkají toto, protože se to nosí: „A když budeš říkat něco jiného, tak tě propustíme, nebo budeš těžko shánět práci.“ Padesátá léta. Kolik bylo rezolucí za popravu Milady Horákové, a nikdo netušil, o co šlo? Ale přesto byly rezoluce přijímány ve velkém, milióny lidí poslali rezoluce, aby byla popravena. A já se obávám, že dnešní atmosféra se teď blíží tady tomu. Řekneš, že Rusko něco dělá správně, a jsi ruský špión, nebo agent. Prostě chybí tady posouzení, logické posouzení bez ohledu na city nebo na cokoli. Chybí tady používání a vyhodnocování fakt.

Martina: Už jsme to dnes v drobných odbočkách několikrát naznačili, ale když bychom si to měli na závěr shrnout: Jak by se v tuto chvíli měla podle vás chovat naše země? S vědomím její rozlohy, lidnatosti a postavení v Evropě?

Jaromír Novotný: Měli bychom si uvědomit, jaká je naše váha v mezinárodní politice a v ekonomice, a podle toho se chovat.

Martina: To tedy jak?

Jaromír Novotný: Prosazovat národní zájem, a ne naskakovat někomu jako kanónenfutr tím, že se obětujeme, a budeme bojovat za něco, co není v našem zájmu. Měli bychom především mít, tak jako každá země, národní zájem, a politici by měli reprezentovat národní zájem dané země. Naším národním zájmem není to, abychom jako Češi vykřikovali hesla, šli s praporem na frontu, a nechali se pozabíjet. Protože válka na Ukrajině je rusko-ukrajinský spor, kde Rusové brání ruskou menšinu, Ukrajinci brání, nebo si vyřizují historické účty s Ruskem, nebo s Rusy, a byly tam vybičovány

nacionalistické vášně. V každém větším městě je ulice Bandery nebo Šuচেvyče, což byli váleční zločinci. V každém větší ukrajinském městě je náměstí, ulice, nebo pomník Šuচেvyče nebo Bandery. To všechno o něčem vypovídá.

Naše země není schopna získat dostatek autonomie a něco ovlivnit. Máme nejhorší vládu od roku 89 a jsme odsouzeni ke krizi.

Martina: Myslíte, že v současné době s tím, kam jsme došli, jakým způsobem už několik měsíců vystupujeme, máme ještě šanci si uvědomit, jakým způsobem by měla nadále naše země vystupovat?

Jaromír Novotný: Podívejte se, tento konflikt nějak dopadne, a budou o tom rozhodovat jiní, ne my. A nakonec se třeba ukáže, že na obnově Ukrajiny se ani tak podílet nebudeme, protože tam budou zájmy větších firem, a to západních, a hotovo. A my zase budeme jako subdodavatel. My jsme jako stát v postavení subdodavatele, nejsme v postavení někoho, kdo něco určuje. Hospodářsky jsme v podstatě další spolková země Německa, nemáme samostatnou hospodářskou politiku.

Takže pokud se Číňané rozhodnou, že nebudou brát výrobky nějaké německé firmy, protože řekla něco ošklivého o Číně, tak naši subdodavatelé kleknou, a přestanou existovat. To se stalo Litvě. Litva něco vykřikovala na Čínu – ale byly tam německé firmy, které braly litevské subdodavatele, a už se z Litvy odstěhovaly, protože na čínském trhu skončily. Měli bychom si uvědomit naši reálnou sílu a váhu, a ta není moc veliká. Větší byla, když jsme byli Československo, spolu se Slovenskem, ale tím, že se to rozdělilo, ubyli jsme na významu a na váze.

Martina: To se stalo. To už se odestát nedá. Máme tedy šanci? Máme šanci udržet si v Evropě jakousi autonomii? Máme šanci udržet se hospodářsky? Nebo jsme odsouzeni k tomu, co jste říkal, k velké krizi?

Jaromír Novotný: Obávám se, že jsme odsouzeni k velké krizi, protože nemáme žádné rozhodující páky na to, něco ovlivnit. Jediné, co ještě zatím máme, je schopnost mít přebytek elektrické energie, protože máme jaderné elektrárny. Ale my to vyvážíme za směšný peníz, a nakupujeme to zpátky předražené na burze. Je toto ekonomické uvažování? I dítě ze třetí třídy by mohlo posoudit, že to je ztrátový byznys. My máme nejdražší elektřinu v Evropě, a přitom vyrábíme nejlevnější elektřinu v Evropě.

Martina: Poslední otázka, Jaromíre Novotný: Děláme podle vás něco dobře?

Jaromír Novotný: Neuvědomuji si. Podle mě máme nejhorší vládu od roku 89.

Martina: Jaromíre Novotný...

Jaromír Novotný: Asi mě lidé proklejí.

Martina: Doufala jsem na závěr v jednu pozitivní odpověď, ale násilím vás k ní tlačit rozhodně nebudu.

Jaromír Novotný: Bohužel, nevidím jí. Jsem asi moc pesimistický.

Martina: Jaromíre Novotný, děkuji vám za zhodnocení současné bezpečnostní situace v Evropě, i ve světě vašima očima. Díky moc.

| JAROMÍR NOVOTNÝ

■ ■ ■ ■ ■ (2 votes, average: 5,00 out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

